

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani štev. 11.467.

List za državne nameščence in upokojence.

Pokojninsko pravo v raznih državah.

Če primerjamo pokojninske sisteme v raznih državah, moremo ugotoviti več različnih načel. Dočim nekateri pokojninski sistemi temelje na principu pokojninskih prispevkov, drugi spet tega načela ne poznajo. V prvem primeru plačujejo državni uslužbenci, dokler aktivno služijo, stalne prispevke v obliki rednih odbitkov od svojih aktivnih prejemkov. Ti prispevki gredo v pokojninski sklad. Ta sistem je uveden v Zedinjenih državah Severne Amerike, na Danskem, Švedskem, v Italiji, Švici in na Norveškem. Po drugem načelu se pokojnine določujejo upokojencem, ne da bi državni uslužbenci, dokler so v aktivni službi, plačevali posebne prispevke za pokojninski sklad. Tako je to na Angleškem in na Nemškem in je bilo tudi v naši državi do uveljavljenja sedanjega uradn. zakona. Dalje obsega v nekaterih državah ta dolžnost države ne le izplačevanje pokojnine dotičnemu državemu uslužbencu, temveč velja ista pravica tudi za njegovo vdovo in otroke, kakor na primer na Francoskem, Nemškem, v Avstriji, na Češkoslovaškem, Ogrskem in v naši kraljevini. V drugih državah pa — na Angleškem in v Severni Ameriki — ta obveznost preneha s smrtjo uslužbenca.

Vsi pokojninski zakoni pa poznajo razliko med pokojninami, priznanimi zaradi starosti od pokojnin, priznanih zaradi nesposobnosti za opravljane službe (invalidnosti). Vendar je čisto drugače urejeno glede državnih uslužbencev, ki izstopajo iz državne službe prej, nego so dovršili polna službena leta. Skoro brez izjeme opazimo v vseh zakonodajah določbe o posebnih ugodnostih za tiste državne uslužbence, ki se v službi tako poškodujejo, ali tako hudo zbole, da se onesposobijo za nadaljnje službovanje. V Avstriji in na Ogrskem se prizna takim državnim nameščencem 10 let preko učinkovitosti odsluženih službenih let. Na Francoskem se ne upokoje takoj, temveč se jim dovoli prej dopust do dveh let ob polni ali tridesetinski plači, da bi se jim s tem omogočilo zdravljenje in da postanejo spet sposobni za službovanje. Tudi pri nas je zadnji odstavek člena 137. prejšnjega uradniškega zakona iz leta 1923. prav tako določeval, da se takim državnim uslužbencem prizna za pokojnino razen učinkovitih službenih let še 10 let, isto določa zdaj § 118. ur. zakona.

Drugače je, kadar postane državni uslužbenec nesposoben za službo zaradi bolezni ali nezgode, katere si ni pridobil v izvrševanju službe oziroma zaradi nje.

V takih primerih pozna severnoameriški pokojninski zakon določbo, da se državnemu uslužbencu vrnejo njegovi prispevki, katere je vplačal za pokojninski sklad, obenem s 4% obrestmi. Francoski zakon priznava takemu državnemu uslužbencu dosmrtno rento, katero mu določi na ta način, da država pokojninske prispevke, katere je vplačal uslužbenec, pomnožene za določene dodatek državnih sredstev, vplača v narodno zavarovalno blagajno. Angleška pokojninska zakonodaja pa pozna izplačilo kompenzacije, ki ne sme biti večja od pokojnine, katero je uslužbenec ob času, ko je postal nesposoben za službo, zaslužil. Prizna se mu enkratna odpravnina celó v primeru, če še ni dovršil 10 učinkovitih let službe, če je služil vsaj dve leti. Pri nas načeloma pridobi državni uslužbenec pravico do pokojnine, če je izpolnil vsaj 10 let službe. Tistim, ki nimajo toliko let, pa postanejo nesposobni za službo, se more priznati kot podpora 30% plače in položajne doklade, če so

bili vsaj tri leta v aktivni drž. službi in nimajo nobenih dohodkov.

Prispevek državnih uslužbencev v pokojninski sklad znaša v Severni Ameriki 3-5% osnovne plače, na Danskem 3%, na Švedskem 3-6%, na Francoskem in v Italiji po 6%, a na Norveškem 10%. V Jugoslaviji plačujemo 5 odstotkov aktivnih oz. pokojninskih prejemkov.

Starostna doba, ko državni uslužbenec po določbi zakona mora stopiti v pokoj, je določena na Danskem, Norveškem in v Severni Ameriki s 70. letom. Vendar so za posebne vrste služb določene izjeme. Na Angleškem, Francoskem in v Avstriji znaša ta starost 60 let, pri nas pa s 70. letom prestopa služba po zakonu samem. Na prošnjo se pa mora upokojiti, če je dovršil 65. leto starosti.

Posebna jamstva glede uživanja pokojnine postojte, kolikor nam znano, samo v Severni Ameriki, kjer določa zakon, da se pokojnina drž. uslužbenca sploh ne more nikakor obremeniti z nobenim davkom, niti odstopiti niti zadržati. Sicer je pa šele leta 1920. bilo s posebnim zakonom urejeno vprašanje pokojnin državnih uslužbencev v Zedinjenih državah Severne Amerike. Po teh in poznejših določbah more državni uslužbenec stopiti v pokoj z 68., 63 oziroma 60. leti (to pa po vrstah in težavnosti službe). Letna pokojnina se izračuna na sledeči način: Povprečna plača zadnjih petih let se pomnoži s številom službenih let, oziroma največ s 30. Ta zmnožek je treba deliti s številom 40, številka, ki se dobi iz te delitve, pa znači višino pokojnine, katere uslužbencu pripada. Vendar pa ne sme znašati pokojnina več nego 1200 dolarjev na leto, to je približno 67.000 Din.

Višina pokojnine se torej izračunava v Severni Ameriki na temelju povprečnih aktivnih prejemkov iz zadnje dobe, in sicer v določenem delu letih, v drugih državah — in tudi pri nas — pa na podlagi zadnjih aktivitetnih prejemkov. Na Angleškem na pr. spet se določi pokojnina na osnovi povprečne višine prejemkov zadnjih treh let.

Glede najvišjega zneska pokojnine določa ameriški zakon točno vsoto, na Francoskem znaša pokojnina največ 75% povprečnih aktivnih prejemkov, v Avstriji, na Češkoslovaškem in Norveškem 100% zadnjih aktivnih prejemkov, pri nas pa 95 odstotkov.

Na Angleškem dobi državni uslužbenec, ki izstopi iz službe, razen tekočih prejemkov še določen enkratni večji znesek kot odpravnino, ki znaša tri desetine zadnjih prejemkov, pomnoženih s številom službenih let.

Oskrba vdov in sirot po umrlih uslužbencih je v raznih državah različno urejena. Splošno se jim priznava določen del pokojnine, katere pripada državnemu uslužbencu. V Italiji dobe vdove 50% možev pokojnine in 10% za vsakega otroka, vendar pa skupno največ 75%. Na Francoskem znaša vdovska pokojnina prav toliko kakor pokojnina umrlega uslužbenca, če ima vdova več nego 3 otroke. Izvenzakonski, a posvojeni otroci se vštevajo. Pri nas rodbinska pokojnina pripada samo zakonjenim, ne pa tudi adoptiranim otrokom.

V Jugoslaviji je z uradniškim zakonom določena v § 139. ur. zakona višina rodbinske pokojnine, ki se odmerja po odstotkih, sorazmerno s številom užívalcev pokojnine in z leti vplačevanja v uradniški pokojninski sklad, iz katerega se pokojnina plačujejo. Največ znaša rodbinska pokojnina za enega užívalca 55 odstotkov, za štiri ali več pa največ 85% od zadnjih prejemkov umrlega.

Pravica do pokojnine se izgubi, če je upravičenec disciplinski ali sodno kaznovan, in sicer povečini celó tedaj, če je državni uslužbenec, dokler je bil aktiven, vplačeval prispevke za pokojninski sklad. V Severni Ameriki pa v takih slučajih povrnejo uslužbencu v pokojninski sklad vplačane prispevke s 4%-nimi obrestmi.

V vseh državah zastopajo organizacije aktivnih državnih uslužbencev razen svojih interesov tudi interese upokojencev. Seveda imajo zato tudi važne razloge, ker bodo vsi aktivni uslužbenci prej ali slej sami postali upokojenci. Če se torej zavzamejo za interese teh, branijo samo svoje bodoče lastne koristi. Organizacije aktivnih

državnih uslužbencev morejo razen tega iz različnih vzrokov uspešneje sodelovati pri zakonodajnem poslu v pogledu pokojnin, kakor pa upokojenci sami. Razen na Nemškem postoji samo na Francoskem večja in jača organizacija vseh upokojencev, vendar se je pa tudi ta v zadnjem času korporativno pridružila veliki zvezi aktivnih državnih uslužbencev.

V naši državi je sicer malo društev upokojencev, a jih je še preveč. Ker vsako deluje na svojo pest, si ne morejo priboriti tistega ugleda, katerega bi upokojenci dosegli, če bi postojala samo ena velika organizacija. Zato vsi državni uslužbenci in upokojenci dravske banovine v enotno, skupno Društvo drž. upokojencev in upokojenk v Ljubljani!

Znižana vožnja za upokojence.

Sarajevsko »Udruženje drž. penzionera i penzionerki kraljevine Jugoslavije« je že pred nekaj meseci na pobudo ljubljanskega »Društva drž. upokojencev in upokojenk« odposlalo narodnim odposlancem in senatorjem spomenico s prošnjo, da jo predlože na odločilna mesta in pripomorejo, da se državnim upokojencem (-kam) priznajo čimprej na državnih železnicah in parobrodih glede znižanja voznine iste ugodnosti kot aktivnim državnim uslužbencem. Spomenica, ki je bila sestavljena točno po ljubljanskem vzorcu, se v doslovnem prevodu glasi:

Spomenica.

Naša spomenica od 1. dec. 1931, ki izraža naše želje in potrebe in katero smo poslali Vam in vsem drugim odločujočim činiteljem, je ob priliki naše deputacije v Beogradu našla razumevanje in odobravanje.

Ena teh glavnih želja je:

»Državni upokojenci in upokojenke naj uživajo na državnih železnicah in parobrodih iste ugodnosti kot aktivni drž. uslužbenci in to brez omejitve številna voženj.«

Gospodje ministri, predsednik senata in narodne skupščine ter vsi senatorji in narodni poslanci, katere je obiskalo naše odposlanstvo, so uvideli, da je ta naša zahteva docela opravičena. In to tembolj, ker tako ugodnost uživajo upokojenci v večini modernih držav.

S svojimi skromnimi pokojninami se upokojenci itak na velike daljave ne morejo voziti. Nasprotniki teh ugodnosti utemeljujejo svoje nerazpoložene s tem, da je državnih upokojencev zelo veliko in da bi nekateri mogli te ugodnosti izrabljati v svoje zasebne namene.

Četudi bi ta trditev bila točna, bi v današnjem zastoju in nazadovanju na vseh progah bila ta ugodnost drž. blagajni samo v korist, ne da bi imela država od tega kakršnokoli gmotno škodo. Ta trditev bi mogla biti opravičljiva samo tedaj, če bi tudi danes bil promet v polnem razmahu, ker oi bilo seveda za drž. blagajno v večjo korist, da izdaja vozovnice za polno ceno nego za polovično. Ker pa ni tako, in ker vemo, da je potniški promet na železnicah pal, je trditev na-

sprotnikov docela neumestna, ker je bolje, da so vagoni polni navzlic polovičnim cenam, nego da se vozijo prazni.

Ob ti priliki si dovoljujemo ugotoviti naslednje:

V času volilne agitacije je pozval glavni akcijski odbor tudi drž. upokojence, naj sodelujejo v čim večjem številu pri volitvah.

Podpisano Udruženje se je odzvalo v polnem obsegu in v svojem glasilu pozvalo ne le svoje člane, katerih je okroglo 6000, temveč tudi vse druge državne upokojence na volilno udeležbo z utemeljitvijo, da smo kot državni uslužbenci dolžni v vsakem oziru pomagati svoji vladi, v pričakovanju, da bo tudi vlada vse naše opravilne želje in zahteve podpirala in oživotvorila. Državni upokojenci, ki jih je danes v kraljevini približno 65 tisoč, so se udeležili teh volitev vsaj z 98% in opravičeno apelirajo na merodajne kroge, naj se zdaj tudi nam pomaga in ugodi našim željam. Z ozirom na navedeno smo prepričani, da se naše opravilne želje ne bodo prezrle, temveč se nam bo v polni meri ustreglo.

Vlada to more izvršiti tem lažje, ker bi ta usluga, katero želimo, države popolnoma nič ne veljala, temveč ji nasprotno samo prinašala gmotno korist — nas pa zadovoljila.

V avdienci je gospod finančni minister odposlanstvu izrečno izjavil, da je naša prošnja za znižano vožnjo opravičena, obečal nam je celo, da bo v ti zadevi sam govoril z gospodom prometnim ministrom. — Niti gospod prometni minister ni oporekal izvajanjem odposlanstva, temveč je izjavil, da mora te želje predložiti ministrskemu komiteju.

Nujno prosimo, da s svojim močnim vplivom pomagate, da se izvrši ta pravična stvar.

Prepričani smo o Vaši uvidevnosti in pripravljenosti, da se izvedejo tudi opravičene želje drž. upokojencev, ki so samo v korist državnih blagajni. Zato se Vam za naklonjenost najlepše zahvaljujemo in beležimo s posebnim spoštovanjem!

Udruženje
državnih penzionera i penzionerki
kraljevine Jugoslavije.

Kuluk.

Naslednjo spomenico je odposlanstvo Društva drž. upokojencev in upokojenk v Ljubljani dne 21. januarja t. l. osebno izročilo finančnemu direktorju gosp. drju Ljudevitu Valjavcu:

Spomenica.

Po čl. 4. pravilnika o uporabi ljudskega dela za vzdrževanje nedržavnih cest v območju dravske banovine z

dne 20. XII. 1930., Sl. list 2. kos z dne 8. I. 1931., morajo plačevati vsi državni civilni in vojaški uslužbenci in upokojenci odkupnino za osebno delo v denarju v znesku tridnevne plače — odnosno pokojnine, ne glede na doseženo starost.

Na ta način je nastala anomalija, da je plačal n. pr. drž. uradnik v IV/a

skupini v aktiviteti v l. 1930. 288 Din (t. j. tridnevna osnovna in položajna plača), a isti uradnik, ko je stopil v l. 1931. v pokoj, pa 442 Din (t. j. tridnevni del cele pokojnine). — Ista razlika je v vseh kategorijah pri vseh upokojencih. Ne samo, da je to ne- logično, gotovo tudi ni po intencijah zakonodajca.

Pravično bi bilo, da se dotle, dokler se ta nesocialni kuluk sploh ne odpravi, tudi pri upokojencih odteguje le od osnovne in položajne plače in ne od celotne pokojnine.

Senator g. dr. Rožič je obljubil, da bo na merodajnih mestih spravil

to zadevo v razgovor in da se bo z vso vncmo zavzel za njeno pravično rešitev.

Prosimo torej vdano, da izposluje finančna direkcija pri ministrstvu financ, dokler se ta nesocialen davek sploh ne odpravi, pravično odmero kuluka za upokojence kakor je ona za aktivne drž. nameščence in za ugodnost, da se do rešitve tega vprašanja plačuje kuluk v štirih obrokih, ker bi enkratni letoletni odtegljaj veliko večino drž. upokojencev nad vse občutno zadel.«

RAZŠIRJAJTE »NAŠ GLAS«!

Prijave za prejem draginjskih doklad.

Z odobritvijo dravske finančne direkcije je Društvo drž. upokojencev in upokojenk v Ljubljani nanovo založilo predpisane obrazce prijave po določilih Uredbe o drag. dokladah državnih upokojencev z dne 14. marca 1932., št. 11.330/1 s poznejšimi izpremembami in dopolnitvami. (Službeni list z dne 25. marca 1932. 24. kos ter kosa 52. in 87. iz leta 1932.)

Ta uredba se sicer nekoliko razlikuje od prejšnje uredbe z dne 27. okt. 1931. št. 75.500/1 (Službeni list z dne 19. 12. 1931. št. 61/622), vendar upokojenci lahko uporabljajo tudi še stare obrazce, če jih že imajo.

Društvo se je obrnilo že lani na vse glavne tobačne zaloge in večje trafike v mestih in podeželskih centrih dravske banovine z opozorilom, da naj imajo te »prijave« stalno v zalogi. Žal, da se niso vse odzvale. Prijave so zdaj že na zalogi v naslednjih glavnih tobačnih zalogah, trafikah oziroma pri trgovcih:

Prodajalci prijavnih obrazcev.

Ljubljana: trafika Pogačnik, Dunajska cesta in Knjigarna Učiteljske tiskarne. Maribor: glavna zaloga tobaka Geč & Gnus in trafika Pucel Karla, Gosposka ulica 24. Celje: trafika Perovšek Alma, Kralja Petra trg 9. Cerkljani: glavna zaloga tobaka Krajnc Jakob. Črnomelj: P. Koren, preje Šterk. Kamnik: trafika Balantič Valentin. Kočevje: trafika Lovšin Ivan. Konjice: glav. zaloga tob. Petek Anton. Kostanjevica: glav. zal. tob. Polenc Ignac. Kozje: Glav. zaloga tobaka. Kranj: trafika Kerč Karla. Krško: trgovina Engelsberger R. Št. Lenart: knjigarna Hočevar Josip in tobačna prodajalca. Dol. Lendava: knjigarna Sever Marija. Litija: glav zaloga tobaka. Ljutomer: Repic Franc, trgovec. Dol. Logatec: glav. zaloga tobaka. Marenberg: glav. zaloga tobaka Langeršek Jos. Mokronog: podzaloga tobaka. Murska Sobota: trafika Šokal Irma. Novo mesto:

zaloga tobaka Kozina Viktor. Ormož: tobačna zaloga. Pragersko: Repnik Josip, trafika. Prevalje: glav. zaloga tobaka. Ptuj: glavna zaloga tobaka in knjigarna Blanke. Gor. Radgona: Korosec Franc ml., trgovina. Radovljica: glav. zaloga tobaka. Ribnica: Picsek Franc, trafika. Rogatec: Stefancioza Maks. Sevnica: glavna zaloga tobaka. Slovenjgradec: glavna zaloga tobaka. Škofja Loka: velika prodaja tobaka. Šmarje: trafika Marije Anderluh. Šoštanj: trafika Stojan Karl. Trebnje: glavna zaloga tobaka. Vrhnika: glavna zaloga tobaka. Žužemberk: Pirc Franja, trgovina.

V januarju se je društvo obrnilo na županstva v Brežicah, Laškem, Ložu, Lukovici, Metliki, Radečah pri Zidanem mostu, Slovenski Bistrici, Trbovljah, Trzinu, Velikih Laščah in Višnji gori, da se opozore najbolj prometne trafike v svojih krajih oziroma okoliših na potrebo stalne zaloge teh »prijav« za državne upokojence.

Vsem nanovo upokojenim drž. nameščencem se ne izplačajo draginjske doklade vse dotle, dokler ne predložijo te predpisane »prijave«. A tudi pri vseh spremembah, ki vplivajo na višino draginjskih doklad (smrt rodbinskih članov, rojstva, postranski zaslužek itd.) se mora predložiti »prijava«. Brezpogojno se bo pa od časa do časa zahtevala zopetna predložitev »prijav« od vseh državnih upokojencev. Nova revizija doklad bo že v kratkem, baje meseca aprila.

Nekateri drž. upokojenci se obračajo na finančno direkcijo za »prijave«. Prosimo vse tovariše, da to opuste in jih naročujejo, ako jih nimajo v svojem kraju na razpolago, pri podpisnem društvu po dinar za vsak izvod. Da si prihranijo drž. upokojenci nepotrebne stroške za ta naročila, je nujno potrebno, da se v krajih kjer živi več drž. upokojencev, sami pobrigajo in opozore vsaj eno trafiko, da ima »prijave« v zalogi.

jeno dokazilo, da so res ubožne ali pa zaradi bolezni in onemoglosti nesposobne za pridobivanje. Prošnje naj se pošljejo konzorciju do konca februarja. — To vest objavljamo iz dnevnikov, ker je naš list ni prejel.

Važno opozorilo!

Društvo drž. upokojencev in upokojenk v Ljubljani opaža, da nekateri upokojenci zamenjujejo list »Naš Glas« z navedenim društvom samim.

Zato se vnovič opozarjajo člani, da »Naš Glas« ni last podpisane družstva, temveč ga izdaja poseben konzorcij, ki je popolnoma neodvisen od društva. Čekovni račun »Našega Glasa« ima številko 11.467, kamor je pošiljati redno letno naročnino Din 40.— Pripomočamo vsem našim članom, da se na prepotrebni list v lastnem interesu naroče — če le to zmorej.

Mnogi upokojenci si pa zaradi nizkih pokojnin ne morejo lista naročiti, dasi je naročnina zelo nizka. Treba pa je, da čitajo »Naš Glas« vsi člani našega društva. List objavlja vse važne nove in stare predpise o pokojninah in drag. dokladah, priobčuje poročila o našem delovanju, poroča o razmerah upokojencev v drugih banovinah in v inozemstvu ter objavlja tudi mnoge druge splošno zanimive vesti. Poročila v dnevnih listih o naših stanovskih vprašanjih niso vselej točna, zato je treba, da so vsi upokojenci sproti točno in pravilno poučeni o vseh zadevah, ki se jih tičejo.

Da bodo vsi naši člani obveščeni vsaj o najvažnejših vpraša-

njih, bo podpisano društvo na svoje stroške članom dostavljalo predvidoma vsak drugi mesec posebne številke, ki bodo pretežno posvečene težnjam drž. upokojencev. Te številke prejmejo vsi člani brezplačno. Zato pa jih vabimo, da društveno članarino, ki znaša 3—dinarje na mesec, torej 36—Din letno, sproti redno društvu nakupejo. Uporabljajo naj v ta namen izključno samo položnice našega društva, ček. štev. 12.131. Ne zamenjajte naših društvenih ček. položnic s položnicami konzorcija »Naš Glas«!

Društvo je pa sklenilo, da tudi nečlanom dostavlja te posebne številke »Našega Glasa«, če ti nečlani plačajo v posebni društveni sklad po 10—Din na leto. Zato dobe brezplačno vse posebne upokojenske številke. Takih nečlanov se je prijavilo doslej nad 200. Tudi ti plačujejo prispevek 10—Din izključno samo z našimi ček. položnicami štev. 12.131.

Opozarjamo še enkrat, da je »Naš Glas« popolnoma samostojen list, ki ni last podpisanega društva. Zato je treba skrbno ločiti čekovne položnice, da se prepričijo nepotrebne zamenjave.

Društvo državnih upokojencev in upokojenk v Ljubljani.

Upokojensko pravo.

Brezplačno zdravljenje v bolnicah. Po § 88. u. z. imajo vsi drž. uslužbenci in upokojenci ter njihove družine pravico do brezplačnega oskrbovanja in zdravljenja v vseh javnih bolnicah in sicer v III. oskrbnem razredu. Če se žele oskrbovati v višjem razredu, plačajo le razliko med višjim (I. ali II.) in III. razredom. Ker se je pojavil dvom, če velja ta določba tudi za tiste drž. nameščence oz. upokojence in njihove družine, ki imajo poleg svojih plač še druge dohodke, je ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje odredilo, da ta določba — kakor že jasno govori njeno besedilo samo — velja za vse drž. uslužbenca in upokojence, neglede na to, če imajo poleg plač še druge dohodke. — Ob sprejemu v bolnico morajo aktivni držav. uslužbenci predložiti potrdilo urada, kjer so v službi, upokojenci pa potrdilo fin. direkcije, da prejema pokojnino.

Preselitev upokojencev v drugo banovino. Opozarjamo vse upokojence, ki se preselijo z ozemlja finančne direkcije, katera jim je doslej izplačala namen prejeti od izplačujoče direkcije v drugi banovini, da morajo preselitev pravočasno in predhodno javiti direkciji, ki jim je dotle izplačevala pokojnino. Po ministrskem nalogu izvrši prenos pokojnine namreč finančno ministrstvo samo, ki mora v

ta namen prejeti od izplačujoče direkcije vse potrebne listine in podatke, katere nato dostavi direkciji, ki bo pričela upokojencu na novem bivališču izplačevati pokojnino. Ker se ti posli pogostoma precej zavlečejo, naj upokojenec, ki se želi preseliti, to sporoči svoji fin. direkciji vsaj eden do dva meseca pred preselitvijo, sicer utegne ostati nekaj časa brez pokojnine.

Pogrebna in posmrtnina. Neglede pravice do izplačila pogrebne in dvomesečne posmrtnine pomoči vladajo napačna naziranja med drž. uslužbenci in upokojenci, opozarjamo s tem vse, da se izplačuje pogrebna (v višini enomesečnih prejemkov pokojnika) tistemu, ki je poravnal pogrebne stroške in to dokaže pristojni fin. direkciji z računi. Posmrtnina pomoč (v višini dveh mesečnih plač oz. pokojnin umrlega) se pa izplača samó vdovi in otrokom pokojnika, če nimajo nobenih drugih dohodkov in so še nepreskrbljeni. Opozarjamo pa, da se pogrebna in posmrtnina priznavata samó po smrti aktivnih ali upokojenih državnih uslužbencev, ne pa tudi po smrti njih vdov.

Prispevki za Zvezo nabavljajlnih zadrug. Po 2. odst. čl. 70. zakona o drugih drž. uslužbencev morejo žena in otroci umrlega državnega uslužben-

Eric H. N. Gill:

Psiha.

Bila je le opičji mladič, vesela, majhna stvarica s čudno starim in razumnim izrazom v pergamentnih potezah, katere je dvojje čudovito rjavih oči oživiljalo in lepšalo.

Živela je v veliki čredi, ki se je podila ob obalah tropičnega veletoka, veselo in brezskrbno živela tja v en dan in ki ji je bila poglobitna skrb, da je plenila žito na polju.

Ni trajalo dolgo, pa je prišla kazen. Kakih sto vaščanov se je zbralo nekega jutra, vsi oboženi s palicami, da se osvettijo roparjem, ki so hodili v koruzo in jčmen. V nekaj urah so pobili večino živali ali jih razpobili. Vrnili so se z eno samo, prav mlado živalco, ki je bila stara kvečjemu teden dni. Izročili so jo na nekak slovesen način meni.

To je bil pričetek najinega čudnega prijateljstva. Nikoli mi še ni noben prijatelj izkazal toliko zvestobe in ljubezni kot ta majhna opica, ki sem jo krstil s klasičnim imenom Psiha.

Prvi dan, ko je bila v ujetništvu, je Psiha zavračala sleherno hrano. Vsa preplašena se je oklepala vseh predmetov, ki jih je le mogla doseči in kazala vsakomur, kdor se ji je preveč približal, svoje bele zobe. Ko je napočil mrak, je pričela revica

ječati za materjo. Sirotica je tožila z ubogimi glasovi, ki so vzbujali sočutje.

Noč je bila strupeno mrzla in zato nisem hotel izročiti male stvarice slugi v varstvo. Sicer mi je bilo težko najti zanjo prenočišče, ker je bila živalca umazana. Nazadnje sem našel vrečo za staro perilo in položil malo varovanko vanjo. Toda tisto noč nisem mogel mirno spati. Ali Psiha ni bila dobro vzgojena, ali pa ji vreča iz kakršnegakoli razloga ni prijala, nikakor ni hotela ostati v nji, temveč je lazila vse povsod po šotoru. Ko sem jo že menda šestič položil na njen prostor, sem žakelj površno zavezal in legel k počitku.

Rano zjutraj sem se prebudil in še malo podremaval. Prepričan sem bil, da je mala ujetnica še zmerom v vreči za perilo. Naenkrat se je nekaj premaknilo ob moji blazini: bila je Psiha, ki je sedela zraven mene in vsa trepetala od mraza in me kakor bolna gledala s prosečimi, zgovornimi očmi, ki se jim nisem mogel upirati. Pridvignil sem odejo in kakor bi trenil je izginila pod njo in se mi tesno stisnila k mečam. Nekaj časa sem čutil še njeno srce, ki je le rahlo bilo, nato sem zaspal.

Čez teden dni se je pričela Psiha živo zanimati za okolico. Po dveh tednih je že popolnoma pozabila na mater in čez mesec mi je bila vdana z dušo in telesom.

Ves čas kar sva živela skupaj sem moral le prepogostoma pograbititi palico. Bili so časi, ko je bila vzor vseh čednosti

in nato so spet sledili trenotki predrznosti in porednosti, ki so stavljali mojemu potrpljenju težke preizkušnje. Pobesnel sem in krepko zamahnil, prihodnji trenotek me je pa premagal globok kes. Zakaj bila je res ljubezniva in vredna ljubezni, ta mala vražica, in čim strože sem jo kaznoval, tem večja je bila njena ljubezen do mene.

Moj tintnik je na Psiho deloval kot magnet. Komaj sem pričel pisati, se je vsedla na nasprotni skrajni rob pisalnika in napeto strmela v črne znake, katere je risalo moje pero. Dokler sem bil v šotoru, se je skrbno varovala, približati se črnilu, toda komaj je bila sama in tintnik v bližini, se je pa začelo. Črne črte, poteze in madeži na miznem prtu, na pisarniškem papirju, pa tudi na drugih krajih so pričali o njenem zelo živahnem delovanju. Izdajalski madeži črnila na prstih so pa izdali vselej malega nepridiprava.

Tudi zrcalo za britje je bilo Psihi izvor neprestanega veselja. Vsaj po petdesetkrat na dan je poskušala odkriti njegovo skrivnost. Ogledovala se je v njem, laskala se svoji podobi, pačila se ji in jo nazadnje hotela napasti, toda nikoli ni mogla rešiti uganke, pa naj si je še tako previdno gledala za zrcalo ali pa sunkovito z roko segala izza njega. Pretežka je bila ta naloga zanjo.

Sicer pa je lahko delala, kar se ji je zljubilo. Ko sem zvečer prišel domov in sedel k pisalniku, mi je skočila v naročje

in se po pol ure ni zgenila. Nato je skočila na mizo in počenila zraven tople svetiljke. Vsakokrat, kadar sem jo pogledal, se mi je zdelo, da si naporno prizadeva s pogovornimi in mi zaupati svoje male skrbi in težave. Pogostoma je na mizo skočila kobilica, katero je privabila luč. V odlomku sekunde je Psiha ujela nesrečno žuželko in ji z neskončno skrbnostjo in veliko okrutnostjo iztrgala ud za udom. Čisto nazadnje je prišla na vrsto glava, nakar je po natančni preiskavi z užitek uporabila žuželko. Nato je sedla spet zraven svetiljke in čakala na novo žrtev.

Kakor vsi majhni otroci, je bila Psiha nenasitno radovedna. Svetiljka je imela visok steklen cilinder in že dolgo časa je gojila očividno željo, da bi od zgoraj pogledala vanj. Sicer si je že nekajkrat ob vročem cilindru ožgala nos, toda to ji ni bilo dovolj svarila. Nekega večera je zvedavost premagala vse premisleke v nji. Počasi se je dvignila na noge in poškilila v razbeljeni cilinder. Posledice tega poskusa so bile nadvse zabavne. Osmodila si je vso dlako po obrazu in po glavi in ko je narahlo zaprasketalo, je padla Psiha vznemirjena in vsa skesana mi je zlezla v naročje in me prosjačila odpuščanja. Odpustil sem ji. Svetiljke se pa ni nikoli več dotaknila.

Ko pa je bila Psiha že malo starejša, me sploh ni več nikoli pustila samega, temveč me je spremljala prav povsod. Več

Izplačevanje pokojnin v inozemstvu.

Ljubljansko »Društvo drž. upokojenec in upokojenk« je predložilo dne 29. novembra 1932. vsem merodajnim činitelem naslednjo

spomenico:

»Ministrski svet je na svoji seji dne 18. oktobra t. l. odločil, da se razveljavijo vsa že izdana dovoljenja za izplačevanje penzij upokojencem, živečim v inozemstvu.

S tem so občno prizadeti mnogi v tujini živeči Jugoslovenci, med temi veliko število zavednih nacionalistov in članov podpisane organizacije, ki bivajo že decenije v različnih krajih bivše Avstro-Ogrske, kjer so prej aktivno služili. Tam imajo sv. jec in so v Jugoslaviji popolnoma tuji brez sorodstva in znanstva.

Ti stari reveži, po veliki večini staroupokojenci z minimalnimi pokojninami, se ne morejo naenkrat, kar čez noč, preseliti v Jugoslavijo, ker so po večini brez sredstev. Če se ne preselijo, ostanejo v inozemstvu brez vseh sredstev in bi morali beračiti ali pa iti v smrt.

Prepričani pa smo da bo vlada lahko našla primeren način, po katerem se bodo mogle tudi še naprej nakazovati pokojnine upokojencem v inozemstvu, ne da bi bili s tem oškodovani naši važni valutarni interesi. V uvaževanja vrednih primerih (visoka starost, nepremična posest, skupno življenje z otroki itd.) naj se pa dovoli še za naprej prejemanje pokojnine v inozemstvu. Izplačevali naj bi se ti zneski v klirinškem prometu tako, da ne bi trpel naš denarni trg.

Iz človeških, socialnih in nacionalnih razlogov prosimo za upoštevanje te naše gotovo opravičene prošnje, ker zadeva ukinitvev izplačevanja v inozemstvo vitalne interese premnogih naših, izven Jugoslavije živečih članov.«

svojo združeno knjižico, tudi če kupuje blago proti takojšnjemu plačilu. Odbor zadruge je prepričan, da bodo člani razumeli potrebo tega sklepa in se po njem tudi ravnali.

Iz cenika: V prodajalni vsakovrstno specerijsko blago po najnižjih tržnih cenah: Pristni cvetlični med po Din 16— in 18— za kg. Vložene kumarice in gobice. Sardine vseh vrst v škatlah in skuše tudi po 1 kos. Slane sardele in rusi. Raznovrstna svinjina in klobase po dnevnih cenah. Surova dalmatinska šunka (specijaliteta). Različno čajno in desertno pecivo. Sir emendolec po Din 24—, trapist po Din 12— za kg. Chalet po 18—, Sokol po 9—, sardelni, paprika, olomuški in turistiški sir po Din 2-50 za komad. Suhe slive, hruške, smokve in venci in proste. Pomaranče, mandarine, limone in jabolka po dnevnih cenah. Fižol mandalon po Din 3—, prepelica po Din 4— in čebula po Din 2-50. Kaša po Din 3—. Olje namizno po Din 13—, bučno po 11—, olivno 15-50 in rafinirano po Din 18— za liter. Najfinejša olje v dozah po ½ kg Din 14—, po 1 kg Din 27— in po 2 kg Din 52—. Pristna domača slivovka a Din 30— in brinjec a Din 40— za liter. — Na zalogi so tudi leseni škafi po Din 10— in sodčki z vsebino ca 5l po Din 22—. Raznovrstni predpražniki in otepači. Vrvce za obešanje perila. Pletene torbice. Vseh vrst omela in ščetke za parkete. Ščetke za obleke in obutev. Kozmetični predmeti in toaletna sredstva na izbiro. Nogavice in rokavice po različnih cenah.

V združni krēmi se toči prvovrstno vino: ljutomerčan a Din 8—, jeruzalemeč a Din 12—, dolenski črnina a Din 9—, cviček a Din 9—, viško črno a Din 10—, dalmatinsko belo a Din 9— in prošek a Din 18—. Krēma je odprta vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih do 9. ure zvečer. Na razpolago so dnevniki in drugi listi.

Po svetu.

Vprašanje znižanja plač v Ameriki. Ze lansko poletje je bil predložen ameriškemu zveznemu kongresu predlog za 25% znižanje plač javnih uslužbencev. Ta predlog in še dva sledeča je ameriški parlament skoro soglasno odklonil. Tudi predsednik republike se je izjavil proti slehernemu znižanju uradniških plač ter poudaril, da bi se proti vsakemu zadevnemu sklepu uprl s svojim svetom. Glavna zasluga za to odklonilno stališče gre ameriškimi strokovnim organizacijam javnih uslužbencev, ki so predložile vladi in političnim strankam točno utemeljene resolucije in predloge. Stališče strokovnih organizacij je odobrila tudi osrednja ameriška vlada in priznala, da je upravičeno. V glavnem je vsebina teh spomenic javnega uslužbenstva take: 1. Izboljšanje gospodarskih razmer se z enostavnim stalnim oslabljanjem

kupne moči najširših ljudskih plasti ne more doseči Če ne moremo svojih izdelkov spraviti v denar, ter ljudje zaradi pomanjkanja sredstev sploh ne morejo nič kupiti, tudi ni mogoče izboljšati gospodarskega položaja proizvajalcev z nadaljnjim oslabljanjem kupne sile konzumentov. Predlagano znižanje plač javnih uslužbencev bi z veliko silo zavrla povratak normalnih gospodarskih razmer. 2. Tudi z drugega stališča je predlagano znižanje plač neprimerno. Država, ki je največji delodajalec, bi dala zasebnim podjetnikom zelo slab vzgled, če bi hotela z napačno pojmovano varčnostjo nasilno znižati službene prejemke. 3. Državni nameščenci itak niso predbro plačani, ravno nasprotno zadostujejo njihovi prejemki že zdaj komaj za najskromnejše življenske potrebe. Pri tem so organizacije navajale velikanske dohodke raznih politikov in članov vlade, kar ni ostalo brez vpliva, tako da je kongres skoro soglasno in načeloma odklonil predlog za znižanje plač. S tem so Amerikanci kot izrazito poslovni ljudje pokazali svoj zdravi razum.

Prejemki avstrijskih občinskih funkcionarjev. Tirolsko društvo upokojencev je predložilo avstrijskemu finančnemu ministrstvu spomenico o prejemkih, katere prejemajo izvoljeni občinski funkcionarji v Innsbrucku. Medtem ko je pred vojno prejemal župan 10.000 kron letne nagrade in so vsi ostali izvoljeni občinski funkcionarji izvrševali neplačane častne posle, prejema zdaj župan v Innsbrucku 13.700 šilingov in še letno reprezentacijsko doklado nekaj nad 20.000 šilingov. Oba podžupana prejemata dohodke II. plač. razreda drž. uradnikov z dokladami vred približno 1400 šilingov na mesec. Osem mestnih svetovalcev prejema polovico prejemkov III. plač. razreda, sedem občinskih svetnikov pa četrtino prejemkov istega razreda. Teh 18 izvoljenih občinskih zastopnikov prejema torej na leto približno 130.000 šilingov, dočim je znašala ista postavka v občinskem proračunu za leto 1913, všteti vse potne stroške in postranske izdatke, samo 13.700 kron. — Tirolski upokojenci protestirajo proti takemu razmetavanju javnih sredstev ob času, ko se javnemu uslužbenstvu in upokojencem prejemki stalno znižujejo. Slične razmere opazujemo tudi drugod, ne le v Innsbrucku.

Upokojenci v samoupravni službi.

Finančni zakon za leto 1932/33 določa v 2. odst. § 57, da se osebnim drž. upokojencem, ki so zaposleni v službi banovin in občin oz. njihovih podjetij, zmanjšuje pokojnina, izvzemši rodbinsko druginjsko doklado. Kdor prejema mesečno nagrado od 600— do 1500— dinarjev, se mu zniža pokojnina za četr-

rtino, za tretjino tistim, ki imajo nagrado od 1500— do 2500— Din, za polovico pa tistim drž. upokojencem, ki prejema 2500— do 4500— Din mesečne nagrade od samoupravne službe.

Ti predpisi veljajo po 3. odst. § 57 cit. zak. tudi za tiste drž. upokojence, ki so bili upokojeni po zakonih, veljavnih pred 31. julijem 1923, toda le tedaj, če njihovi kosmati mesečni pokojninski prejemki znašajo nad 3000— dinarjev, ne všteti draginjsko rodbinsko doklado.

Iz navedenega sledi, da so slednji, t. j. tako zvani staroupokojenci napram upokojencem, ki prejema 3000— do 4500— Din na mesec, ki so bili uveljavljeni po 31. juliju 1923, v ugodnejšem položaju, ker smejo staroupokojenci imeti do 3000— Din osebne pokojnine od države, pri čemer pa še rodbinska druginjska doklada ni všteta. Napram njim pa izgube novejši upokojenci določeni del državne pokojnine, sorazmerno z višino nagrade od samoupravne službe, neglede na višino državne pokojnine.

Ta določba je toliko nesocialna, ker pri razmotrivanju vprašanja kdaj se mora državna pokojnina zaradi zaposlitve v samoupravni službi in z njo zvezane nagrade, zmanjšati, prav nič ne vpošteva važnega vidika, koliko ima poedini upokojenec državne pokojnine in za kolikšno družino mora skrbeti. Po sedanjih določbah se pogostoma zgodi, da ima staroupokojenec, ki prejema recimo 2990— Din pokojnine na mesec, pravico do neokrnjene državne pokojnine navzlic temu, da prejema razmeroma visoko nagrado od samoupravnega telesa. Na drugi strani se pa novejšemu upokojencu, ki je bil n. pr. zaradi boleznih predčasno upokojen in ima nize pokojnino, a veliko družino, zmanjšuje zaradi samoupravne zaposlitve državna pokojnina, neoziraje se na navedne pomembne socialne okolnosti.

Da se ta trdota omili in vprašanje v socialnem smislu pravično reši — ker je gotovo, da prav nihče, ki je bil z zadostno pokojnino upokojen, ne opravlja postranske službe brez potrebe — bi bilo treba v prihodnjem finančnem zakonu vsekakor dodati ti določbi, če se že ponovi, omejitev, da velja zmanjšanje državne pokojnine za vse upokojence brez izjeme in neglede na datum upokojitve, le pod pogojem, da prejema upokojenec več kot neko določeno vsoto. To bi se z ozirom na današnje težavne razmere moralo določiti vsaj s 3000— Din na mesec, kolikor je za skromno preživljanje družine potrebno.

OGLAŠUJTE V »NAŠEM GLASU«!

Iz ljubljanske nabavljalne zadruge.

Važno opozorilo! Opozarjajo se vsi člani, da morajo vselej ob nakupu predložiti blagajni svojo nakupovalno knjižico, ker je uslužbencem v prodajalni strogo naročeno, da ne smejo nikomur izdati blaga, ki ne predloži nakupovalne knjižice. Ta sklep je združni odbor moral v interesu zadruge in zadrugarjev sprejeti in ga bo moral tudi strogo izvajati. Povod temu je dejstvo, da so v zadnjem času že ponovno poskušali razni nasprotniki konzumnega združništva drž. uslužbencev s pomočjo najetih provokaterjev dokazovati, da naše zadruge prodajajo blago tudi nečlanom, kar je po zakonu prepovedano. Da se vse take nečedne manipulacije preprečijo, je treba, da vsak združnik predloži vselej

Varno naložite svoj denar v

VZAJEMNI POSOJILNICI

REGISTROVANI ZADRUGI Z OMEJENO ZAVEZO V LJUBLJANI ♦ MIKLOŠIČEVA CESTA ŠT. 7 POLEG GRAND HOTELA UNION V LASTNI PALAČI

Obrestuje najugodnejše
Telefonska številka 2412
Štev. poštne hran. 11.165

Kr. dvorni dobavitelj

ANTON VERBIČ, Ljubljana

Delikatese Telefon 2673 Špecerija
Najnižje cene! Sveže blago! Skrbna postrežba!

Modno blago, perilo in potrebščine za šivilje in krojače pripravljeno na tvoj način

A. PERSCHE

LJUBLJANA, Marijin trg št. 8.

Nogavice, kravate, žepne robe, rokavice, vezene, čipke, D. M. C. sukanec, gumbi, potrebščine za šivilje, krojače in čevljarje v največji izbiri pri

Josip PETELINC, Ljubljana

(blizu Frešernovega spomenika) ob vodi

Telefon št. 2312

Račun pošt. hran. 10.761

UČITELJSKA TISKARNA LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA

JE NAJMODERNEJE UREJENA IN IZVRŠUJE VSA TISKARSKA DELA OD NAJPREPROSTEJŠIH DO NAJMODERNEJŠIH

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige; ilustrirane knjige v enobarbnem ali večbarbnem tisku; brošure in knjige v vseh nakladah, časopise, revije in mladinske liste. Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov

LASTNA TVORNICA ŠOLSkih ZVEZKOV

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin, Ljubljana

Vodnikov trg št. 5.

R. Z. Z O. Z.

Telefon št. 2421.

Državni uslužbenci!

Vaša nakupovalnica mora biti edino združna prodajalna. V zalogi ima vedno sveže specerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga pri Zadruzi državnih železničarjev in pri tvrdki Teokarovič.

Širite združno misel med svojimi tovariši!